

NYÉLÉNI VERKLARING VAN HET INTERNATIONALE FORUM VOOR AGRO-ECOLOGIE



De Nyéléni Verklaring werd aangenomen tijdens het Internationale Forum voor Agro-ecologie dat plaatsvond in het Nyéléni Center in Mali van 24 tot 27 februari 2015.



FIAN
BELGIUM

Deze brochure is een uitgave van Boerenforum, Toekomstboeren, Wervel, Oxfam, FIAN Belgium en Voedsel Anders.

Nederlandse vertaling: Toekomstboeren en Boerenforum

Voorwoord: Thierry Kesteloot (Oxfam) en Luc Vankrunkelsven (Wervel)

Eindredactie: Kristel Cuvelier (FIAN Belgium)

Lay-out: Violaine Delhay (FIAN Belgium)

Verspreiding: Voedsel Anders

Tekening voorpagina: © Rosanna Morris / Via Campesina

Drukkerij: De Wrikker

Brussel, december 2021

*Salimata
Coulibaly, gekleed
als Nyeleni tijdens
het jaarlijkse
herdenkingsfeest
- CARE*



FOTOCREDITS

- foto 1: Salimata Coulibaly, gekleed als Nyeleni tijdens het jaarlijkse herdenkingsfeest - CARE
- foto 2: Bijeenkomst tijdens het Nyéléni forum van 2015 - Thierry Kesteloot
- foto 3: Wim Merckx op de boerenbetoging 07-09-'15 - Boerenforum
- foto 4: Brochure voedselsoevereiniteit van ASEED - Titom
- foto 5: Samenkomst boeren Gooik 2019 - Boerenforum
- foto 6: Tijs Boelens aan het woord - Boerenforum
- foto 7: «Back to the climate» manifestatie Brussel 10-10-'21 - Boerenforum
- foto 8: «Grond voor voedsel» actie vlag - FIAN
- foto 9: Boeren luisteren naar elkaar - Boerenforum
- foto 10: Kinderen en boer Matthias op de boerderij Seizoensmaak - Boerenforum
- foto 11: Vrijheid en bescherming van lokale zadenhandel - Boerenforum
- foto 12: Boerin Hilde van Dubbeldoel aan het woord - Boerenforum
- foto 13: Tijs Boelens op «allemaal boer-in» 06-09-'15 - Boerenforum

INHOUD

I.	INLEIDING	7
	Een kantelmoment voor een degelijk landbouwmodel <i>Thierry Kesteloot, Oxfam</i>	
	Afrika wijst ons de weg <i>Luc Vankrunkelsven, Wervel</i>	
II.	VERKLARING VAN HET INTERNATIONALE FORUM VOOR AGRO-ECOLOGIE	15
1.	Bouwen op het verleden, kijken naar de toekomst	17
2.	Het overwinnen van meerdere crises	19
3.	Agro-ecologie op een splitsing	20
III.	ONZE GEDEELDE PIJLERS EN PRINCIPES VAN AGRO-ECOLOGIE	22
1.	Agro-ecologie is een manier van leven	23
2.	Agro-ecologische praktijken bouwen op diversiteit	23
3.	Agro-ecologie is plaatsgebonden	24
4.	Agro-ecologie is gemeenschappelijke toegang tot en gebruik van natuurlijke hulpbronnen	24
5.	Agro-ecologie erkent en bouwt op diverse vormen van kennis	25
6.	Mens, natuur en spiritualiteit zijn aan elkaar verbonden	26
7.	Families, gemeenschappen, collectieven... zijn de grond waaruit agro-ecologie bloeit	26
8.	De autonomie van agro-ecologie verbreekt de macht van de mondialisering	27
9.	Agro-ecologie is politiek	28
10.	Agro-ecologie bouwt op vrouwen	28
11.	Jongeren zijn de basis voor de evolutie van agro-ecologie	29

IV. STRATEGIEËN	30
1. Bevordering van de agro-ecologische productie	31
2. Kennisdeling	33
3. Erkenning van de centrale rol van vrouwen	33
4. Lokale economieën bouwen	34
5. Onze visie op agro-ecologie verder ontwikkelen en verspreiden	34
6. Bouw allianties	35
7. Bescherm de biodiversiteit en genetische hulpbronnen	35
8. De planeet afkoelen en aanpassen aan de klimaatverandering	36
9. Veroordeel en vecht tegen de coöptatie van agro-ecologie door bedrijven en instituties	36

I. INLEIDING



Het Nyéléni Forum kwam voor het eerst samen in 2007 in Sélingué (Mali). Meer dan 500 vertegenwoordigers uit 80 landen namen deel aan deze Wereldconferentie voor Voedselsoevereiniteit. De naam van het Forum verwijst naar «Nyéléni», een legendarische Malinese boerin die zich op opmerkelijke wijze verzette tegen de gevestigde macht, het land cultiveerde en haar volk voedde. Nyéléni was zo succesvol als boerin, dat ze tot op vandaag een lichtend voorbeeld is, niet enkel voor vrouwen in Mali, maar voor de wereldwijde beweging voor agro-ecologische landbouw.

Tijdens het Forum van 2015, eveneens in Mali, werd de Nyéléni Verklaring voor Agro-ecologie aangenomen die we in deze brochure presenteren. Ingeleid door twee pioniers van de beweging voor agro-ecologie, Thierry Kesteloot (Oxfam) en Luc Vankrunkelsven (Wervel).



*Bijeenkomst
tijdens het Nyéléni
forum van 2015 -
Thierry Kesteloot*



1. Een kantelmoment voor een degelijk landbouwmodel

Het Nyéléni Internationale Forum voor Agro-ecologie in 2015 vormt een kantelmoment. Het Forum heeft het sociale en politieke debat een belangrijke wending gegeven. Eerst werd agro-ecologie bestempeld als 'achterhaald', 'utopisch' of 'élitair'. Daarna werd het meer en meer erkend als een set van interessante praktijken en wetenschappelijke kennis. Het Forum was het moment om daar een belangrijke dimensie aan toe te voegen: agro-ecologie als een sociale beweging.

Ik had het voorrecht om het Forum mee te helpen organiseren en was getuige hoe een mondiale beweging vorm kreeg. Agro-ecologie was er niet enkel een zaak van boeren en boerinnen. Het Forum verenigde afgevaardigden uit de vijf continenten in al hun verscheidenheid: boeren, boerinnen, vissers, vrouwen, jongeren, inheemse volkeren, landlozen, landarbeiders, consumenten, milieuorganisaties, mensenrechtenactivisten en ngo's, ondersteund door

vertalers, onderzoekers, artiesten, koks en de lokale gemeenschap van Sélingué. Allen kwamen ze in het midden van de Sahel samen met hetzelfde doel: samen, op basis van een brede diversiteit aan ervaringen, de krijtlijnen uitstippelen om agro-ecologie te realiseren.

De organisatoren wilden dat deze bijeenkomst zou plaatsvinden in het dorpje van Sélingué in Mali, waar in 2007 het eerste Forum voor Voedselsoevereiniteit plaatsvond. In het continent waar mensen en hun fragiele ecosystemen geteisterd worden door armoede, honger en klimaatchaos.

Agro-ecologie was toen al in trek. Van grassroots sociale bewegingen tot de FAO, regeringen, universiteiten en bedrijven, iedereen hanteerde hetzelfde begrip. Maar niet iedereen heeft hetzelfde idee over agro-ecologie in gedachten. Terwijl mainstream instellingen en bedrijven jarenlang agro-ecologie marginaliseerden en kleinerden, namen ze het concept meer en meer over, weliswaar met een eigen invulling. Met een focus op vernieuwende technieken en praktijken, die ze netjes kunnen overnemen in een agro-industrieel model. Sociale bewegingen daarentegen gebruiken agro-ecologie om bestaande machtsstructuren - zoals landconcentratie en machtsconcentratie in voedselketens - en het agro-industriële model zelf uit te dagen, en om de veelvuldige gevolgen van dat model op mens en planeet te weerstaan. Agro-ecologie moest ook erkend worden als een proces voor de sociale, economische, culturele, politieke en ecologische transformatie van gemeenschappen en gebieden. Hun agro-ecologie is louter technisch, onze agro-ecologie is politiek.

Agro-ecologie is verankerd in het recht op voedselsoevereiniteit als radicale breuk met het dominante neoliberale systeem. In die context was het noodzakelijk om als beweging een analyse te maken over de uitdagingen, om samen te beslissen wat het voor ons betekent en wat we precies verdedigen. Om zo samen sterk te staan in de nationale en internationale debatten over de transformatie van voedselsystemen.

Organisatorisch was het forum een complex gebeuren. Duidelijke regels werden uitgewerkt voor het samenstellen van de deelnemerslijst, die over het juiste evenwicht tussen gender, leeftijd, sectoren en regio's moest waken en die moest zorgen voor een breed gedragen debat in een "veilige omgeving". Inhoudelijk moest het forum de nodige diepgang vinden, zonder de complexiteit en spanningen uit de weg gaan. Bovendien diende het forum uit te monden op concrete voorstellen. Uiteenlopende thema's werden in werkgroepen voorbereid en besproken, met dezelfde kernvragen: "Waar staan we voor?", "Waar vechten we tegen?" en "Wat gaan we doen?" Dit alles ondersteund door een hele reeks nevenactiviteiten, zoals veldbezoeken, zang, dans, theater, avondvoorstellingen, dialoog met politici en internationale instellingen.

Het resultaat van dit collectieve gebeuren is de Nyéléni Verklaring voor Agro-ecologie, een gedeelde mijlpaal voor sociale bewegingen.

Thierry Kesteloot, Oxfam

2. Afrika wijst ons de weg

In 2007 was er een [eerste wereldbijeenkomst van Nyéleni](#) in Mali rond het thema Voedselsoevereiniteit.

De Europeanen konden niet achter blijven en maakten hun huiswerk in 2011 met de bijeenkomst in Krems (Oostenrijk). Het werd een **Europees Forum voor Voedselsoevereiniteit** met 400 vertegenwoordigers uit 34 landen. We waren met 20 Belgen: 10 Franstaligen en 10 Vlamingen, netjes verdeeld. Voor de [slotverklaring](#) verwijzen we naar het boek 'Legal! Optimisme – realiteit – hoop' (Luc Vankrunkelsven, Wervel, Brussel, 2012, 188p.)



Wim Merckx
op de
boerenbetoging
07-09-'15 -
Boerenforum

Wim Merckx zaliger en ikzelf zaten toen met de frustratie dat er voor **Via Campesina** in Vlaanderen nog geen poot was om op te staan. Tegelijkertijd kwam de vraag van boeren die een andere, meer duurzame en rechtvaardige weg willen gaan, om elkaar te ontmoeten. Ze worden regelmatig gecontacteerd door Voedselteams en Wervel, maar hebben geen forum van boer tot boer.

Zo werd **Boerenforum** in 2013 geboren, met een eerste ontmoeting in boekhandel De Zondvloed in Mechelen. Nadien organiseerden we diverse fora op boerderijen.

Ondertussen wil Via Campesina voedselsoevereiniteit en agro-ecologie met elkaar verbinden. In hetzelfde Mali vond anno 2015 een **tweede Nyéléni Forum** plaats. Deze keer met de focus op agro-ecologie, een groeiende beweging. Zo ontstond iets later in Vlaanderen de koepelorganisatie **Voedsel Anders**.

Het document dat je nu in handen hebt, is een vertaling van de slotverklaring van het tweede Nyéléni Forum. Het is dus al enkele jaren oud, maar het kan ons in ons werk hier blijven inspireren.

Luc Vankrunkelsven, Wervel

OP WEG NAAR VOEDSEL- SOEVEREINITEIT



een ander voedselsysteem bouwen is mogelijk

 **ASEED**
E U R O P E

II. VERKLARING VAN HET INTERNATIONALE FORUM VOOR AGRO-ECOLOGIE



Wij, de afgevaardigden van diverse organisaties en internationale bewegingen van kleinschalige voedselproducenten en consumenten, vertegenwoordigen agro-ecologische boeren, inheemse volkeren en gemeenschappen (met inbegrip van jagers en verzamelaars), familiale boeren, landarbeiders, herders en pastorale veehouders, vissers en mensen uit de stad.

Samen produceren deze groepen, die onze organisaties vertegenwoordigen, ongeveer 70% van al het voedsel dat door de mensheid wordt geconsumeerd. Wereldwijd zijn zij de belangrijkste investeerders in de landbouw, evenals de belangrijkste verstrekkers van banen en bestaansmiddelen ter wereld. We hebben ons hier, in het Nyéléni Center in Sélingué, Mali, van 24 tot 27 februari 2015 verzameld om tot een gemeenschappelijk begrip van agro-ecologie te komen. Zo'n gemeenschappelijk begrip is een sleutelement in het bouwen aan voedselsoevereiniteit én in het gezamenlijk ontwikkelen van strategieën die agro-ecologie stimuleren en verdedigen tegen haar coöptatie.

We zijn de mensen van Mali die ons hebben verwelkomd in dit prachtige land erg dankbaar. Ze hebben ons door hun voorbeeld geleerd dat de dialoog van onze verschillende vormen van kennis gebaseerd is op respectvol luisteren en op het collectief vormen van gezamenlijke beslissingen. We zijn solidair met onze Malinese zusters en broeders die strijden - soms ten koste van hun leven - om hun territoria te verdedigen tegen de meest recente "golf" van landroof, die zoveel van onze landen treft (ook Nederland en België, nvdr.). Agro-ecologie betekent dat we samen staan in de cirkel van het leven, en dit impliceert dat we ook samen moeten staan in de cirkel van de strijd tegen landroof en de criminalisering van onze bewegingen.



*Samenkomst
boeren Gooik
2019 -
Boerenforum*



1. Bouwen op het verleden, kijken naar de toekomst

Onze volkeren, achterban, organisaties en gemeenschappen zijn al ver gekomen in het definiëren van Voedselsoevereiniteit als vaandel voor de gedeelde strijd voor rechtvaardigheid, en als het bredere kader voor agro-ecologie. De voedselproductiesystemen van onze voorouders hebben zich in de loop van duizenden jaren ontwikkeld, en in de afgelopen 30 tot 40 jaar zijn we dit agro-ecologie gaan noemen. Onze agro-ecologie omvat succesvolle praktijken en productiemethoden, boer-tot-boer en gebiedsgebonden processen, trainingscentra, en we hebben geavanceerde theoretische, technische en politieke structuren en middelen ontwikkeld.

In 2007 kwamen velen van ons in Nyéléni bijeen op het Forum voor Voedselsoevereiniteit, om via een gezamenlijk proces met alle deelgenoten onze samenwerkingsverbanden en ons begrip van voedselsoevereiniteit te verbreden en verdiepen.



*Tijs Boelens
aan het woord -
Boerenforum*

Ook nu, op het Forum voor Agro-ecologie van 2015, komen we samen om agro-ecologie te verrijken door middel van dialoog tussen diverse voedselproducerende volkeren, alsook met consumenten, stedelijke gemeenschappen, vrouwen, jongeren en anderen.

Vandaag hebben onze bewegingen, wereldwijd en regionaal georganiseerd via het International Planning Committee for Food Sovereignty (IPC), een nieuwe en historische stap gezet. Onze veelzijdige vormen van kleinschalige, agro-ecologische voedselproductie genereren lokale kennis, bevorderen sociale rechtvaardigheid, voeden en vormen identiteit en cultuur en versterken de economische levensvatbaarheid van het platteland. Als kleinschalige boeren staan we voor onze waardigheid en verantwoordelijkheid wanneer we kiezen om te produceren op basis van agro-ecologie.

2. Het overwinnen van meerdere crises

Agro-ecologie is het antwoord op de vraag hoe we de materiële werkelijkheid van een voedselsysteem en plattelandleven, dat ernstig is geschaad door industriële voedselproductie met haar Groene en Blauwe 'Revoluties', kunnen transformeren en herstellen. We zien agro-ecologie als een belangrijke vorm van verzet tegen en als alternatief voor een economisch systeem dat winst plaatst boven leven.

Het bedrijfsmodel van multinationals en anonieme agro-industrie overproduceert voedsel dat niet voedt maar vergiftigt, dat de bodemvruchtbaarheid afbreekt, verantwoordelijk is voor de ontbossing van rurale leefgebieden, de vervuiling van water, de verzuring van oceanen en de vernietiging van de visserij. Essentiële natuurlijke hulpbronnen zijn geglobaliseerd tot bulkproducten, en door stijgende productiekosten en de wurggreep van de handel worden we van het land verdreven. Het gebruik van ons eigen zaad wordt ons afgenomen - de zaden worden veredeld tot een beperkt aantal soorten die afhankelijk zijn van dure, vervuilende landbouwchemicaliën, en tegen exorbitante prijzen aan ons terugverkocht. Het industriële voedselsysteem is een belangrijke oorzaak van de meervoudige crises van onder andere klimaat, voedsel, het milieu en de volksgezondheid. Vrijhandel en investeringsovereenkomsten van grote corporaties, overeenkomsten voor beslechting van geschillen tussen investeerders en staten, valse oplossingen zoals CO2-markten, en de toenemende vercommercialisering van land en voedsel, enz., verergeren deze crises allemaal nog meer. Agro-ecologie, binnen het kader van voedselsoevereiniteit, biedt ons een weg uit deze crises.

3. Agro-ecologie op een splitsing

Het productie- en opbrengstpotentieel van het industriële voedselsysteem begint uitgeput te raken vanwege inherente tegenstellingen, zoals bodemdegradatie, herbicide-tolerante onkruiden, leeggeveste oceanen en door plagen en ziekten aangetaste monoculturen. Daarnaast worden de negatieve gevolgen ervan steeds duidelijker: broeikasgasuitstoot, de gezondheids crises van ondervoeding, obesitas, diabetes, hart- en vaatziekten en kanker, veroorzaakt door diëten met veel industrieel voedsel en junkfood.

Maatschappelijke druk heeft ertoe geleid dat veel multilaterale instellingen, overheden, universiteiten en onderzoekscentra, ngo's, bedrijven en vele anderen «agro-ecologie» nu erkennen. Vaak wordt er echter geprobeerd het te herdefiniëren als een beperkte reeks technologieën, als tools die schijnbaar de duurzaamheids crisis van de industriële voedselproductie kunnen verlichten, terwijl de bestaande machtsstructuren die aan de huidige crisis ten grondslag liggen, onbetwist blijven.

Deze coöptatie van agro-ecologie om het industriële voedselsysteem te verfijnen en tegelijkertijd lippendienst te bewijzen aan het milieudebat, heeft verschillende namen, waaronder “climate smart agriculture”, “duurzame of ecologische intensivering” en vormen van “biologisch landbouw” die gebaseerd zijn op industriële monocultuur. Voor ons is dit allemaal géén agro-ecologie: we wijzen dit af, en we zullen de strijd aangaan om deze toe-eigening van agro-ecologie aan het licht te brengen en tegen te houden.

«Back to
the climate»
manifestatie
Brussel 10-10-'21
- Boerenforum



We zullen niet tot echte oplossingen komen voor klimaat-, voedsel- en andere crisissen wanneer we ons blijven aanpassen aan het industriële model. We moeten dit model transformeren en onze eigen lokale voedselsystemen bouwen: systemen die nieuwe verbindingen maken tussen het platteland en steden, en die gebaseerd zijn op echte agro-ecologische voedselproductie door agro-ecologische boeren, ambachtelijke vissers, pastorale veehouders, inheemse volkeren, stadsboeren, enz. We kunnen niet toestaan dat agro-ecologie een instrument wordt van het industriële voedselproductiemodel: we zien het als het essentiële alternatief voor dat model. En als het middel waarmee we de voedselproductie en consumptie kunnen transformeren tot iets beters en houdbaarder voor de mensheid en voor onze Moeder Aarde.

III. ONZE GEDEELDE PIJLERS EN PRINCIPES VAN AGRO-ECOLOGIE



Wij baseren ons op de volgende 11 pijlers en principes.

1. Agro-ecologie is een manier van leven

Agro-ecologie is een manier van leven en de taal van de natuur, die we leren als kinderen van die natuur. Het is niet slechts een verzameling van technologieën of productiepraktijken. Het kan niet in alle gebieden op dezelfde manier als een blauwdruk worden toegepast. In plaats daarvan is het gebaseerd op principes die, hoewel ze vergelijkbaar zijn in de verscheidenheid van onze regio's, op veel verschillende manieren kunnen worden beoefend, waarbij elke sector bijdraagt in hun eigen kleuren volgens de lokale realiteit en cultuur, maar altijd met respect voor Moeder Aarde en onze gemeenschappelijke, gedeelde waarden.

2. Agro-ecologische praktijken bouwen op diversiteit

De productiepraktijken van agro-ecologie (zoals combinatieteelt, traditionele visserij, nomadische kuddes, integratie van gewassen, bomen, vee en vis, bemesting, compost, lokale zaden en dierenrassen, enz.) zijn gebaseerd op ecologische principes zoals het opbouwen van bodemleven, het recyclen van voedingsstoffen, het dynamisch beheer van biodiversiteit en energiebesparing op alle schaalniveaus. Agro-ecologie vermindert drastisch ons gebruik van extern aangekochte inputs waar de industriële landbouw zo afhankelijk van is. Er wordt in de agro-ecologie geen gebruik gemaakt van chemische bestrijdingsmiddelen, kunstmatige hormonen, GGO's of andere gevaarlijke, nieuwe technologieën.

3. Agro-ecologie is plaatsgebonden

De gebiedsgebonden benadering is een fundamentele pijler van agro-ecologie. Volkeren en gemeenschappen hebben het recht om hun eigen spirituele en materiële relaties met hun land te onderhouden. Ze hebben het recht om hun sociale gebruiken veilig te stellen, te ontwikkelen, te beheren en aan te passen. Zo ook het politiek en sociaal besturen van hun land en leefgebied, met inbegrip van visgronden. Dit impliceert de volledige erkenning van hun wetten, tradities, gebruiken, eigendomsstelsels en instellingen, en vormt de erkenning van de zelfbeschikking en autonomie van volkeren.

4. Agro-ecologie is gemeenschappelijke toegang tot en gebruik van natuurlijke hulpbronnen

Collectieve rechten op, en toegang tot de gemene goederen en gronden (commons), zijn fundamentele pijlers van agro-ecologie. We delen de toegang tot gebieden die de thuisbasis zijn van veel verschillende groepen, en we hebben geavanceerde systemen om de toegang te reguleren en conflicten te vermijden, die we willen behouden en versterken.

«Grond voor
voedsel» actie
vlag - FIAN
Belgium



GROND VOOR VOEDSEL

5. Agro-ecologie erkent en bouwt op diverse vormen van kennis

De verscheidenheid aan kennis en manieren om kennis te verwerven bij onze volkeren, is fundamenteel voor agro-ecologie. Wij ontwikkelen kennis door onderlinge dialogen (diálogo de saberes). Onze leerprocessen zijn horizontaal en tussen gelijken, gebaseerd op volksonderwijs. Ze vinden plaats in onze eigen opleidingscentra en op onze eigen leef- en werkgebieden (boeren onderwijzen boeren, vissers onderwijzen vissers, enz.), en zijn intergenerationeel, met uitwisseling van kennis tussen jongeren en ouderen. Agro-ecologie is ontwikkeld door onze eigen innovatie, onderzoek, veredeling van gewassen en fokkerij van vee.

6. Mens, natuur en spiritualiteit zijn aan elkaar verbonden

De kern van onze holistische visie is het noodzakelijke evenwicht tussen de natuur, de kosmos en de mens. We erkennen dat we als mensen slechts een deel van de natuur en de kosmos zijn. We delen een spirituele band met ons land en met het web des levens. We houden van ons land en van onze volkeren. Zonder dat, kunnen we onze agro-ecologie niet verdedigen, niet vechten voor onze rechten, of de wereld voeden. Wij verwerpen de commodificatie van elke vorm van leven.

7. Families, gemeenschappen, collectieven... zijn de grond waaruit agro-ecologie bloeit

Families, gemeenschappen, collectieven, organisaties en bewegingen zijn de vruchtbare grond waarin agro-ecologie bloeit. Collectieve zelforganisatie en actie maken het mogelijk om agro-ecologie op te schalen, lokale voedselsystemen op te bouwen, en de heerschappij van grote bedrijven over ons voedselsysteem uit te dagen. Solidariteit tussen volkeren, tussen landelijke en stedelijke populaties, is een cruciaal ingrediënt.

*Boeren luisteren
naar elkaar -
Boerenforum*



8. De autonomie van agro-ecologie verbreekt de macht van de mondialisering

De autonomie van agro-ecologie verbreekt de controle van mondiale markten en genereert zelfbestuur door lokale gemeenschappen. Het betekent dat we het gebruik van aangekochte inputs die van buitenaf komen tot een minimum beperken. Het vereist het hervormen van markten, zodat ze gebaseerd zijn op de principes van een solidariteitseconomie en de ethiek van verantwoorde productie en consumptie. Het bevordert een directe, eerlijke en korte distributieketen. Het impliceert een transparante relatie tussen producenten en consumenten, en is gebaseerd op de solidariteit van gedeelde risico's en voordelen.

9. Agro-ecologie is politiek

Ze vraagt ons om machtsstructuren in de maatschappij uit te dagen en te transformeren. We moeten de controle over zaden, biodiversiteit, land en grondgebieden, water, kennis, cultuur en gemene goederen in de handen plaatsen van de mensen die de wereld voeden.

10. Agro-ecologie bouwt op vrouwen

Vrouwen en hun kennis, waarden, visie en leiderschap zijn van cruciaal belang om vooruit te komen. Migratie en mondialisering hebben ervoor gezorgd dat het werk van vrouwen is toegenomen, maar toch hebben vrouwen veel minder toegang tot hulpbronnen dan mannen. Maar al te vaak wordt hun werk noch erkend, noch gewaardeerd. Om agro-ecologie haar volledige potentieel te laten bereiken, moet er een gelijke verdeling zijn van macht, taken, besluitvorming en vergoedingen.

11. Jongeren zijn de basis voor de evolutie van agro-ecologie

Jongeren vormen samen met vrouwen een belangrijke sociale basis voor de evolutie van agro-ecologie. Agro-ecologie kan jongeren de ruimte bieden om bij te dragen aan de radicale sociale en ecologische transformatie, die gaande is in veel van onze samenlevingen.

De jeugd draagt de verantwoordelijkheid om de collectieve kennis die zij van hun ouders, ouderen en voorouders hebben opgedaan, mee te nemen en naar de toekomst te brengen. Zij zijn de rentmeesters van agro-ecologie voor toekomstige generaties.

Agro-ecologie moet een gebiedsgebonden en sociale dynamiek teweegbrengen die kansen schept voor jongeren op het platteland en die het leiderschap van vrouwen waardeert.



*Kinderen en
boer Matthias
op de boerderij
Seizoensmaak -
Boerenforum*

IV. STRATEGIEËN



We bouwen, verdedigen en versterken agro-ecologie samen met anderen.

Onze strategie bestaat uit negen bouwstenen:

1. Bevordering van de agro-ecologische productie door middel van beleid dat:

- a. ... territoriaal en holistisch is in haar benadering van vraagstukken op het gebied van sociale, economische en natuurlijke hulpbronnen.
- b. ... toegang tot land en hulpbronnen veiligstelt voor langetermijninvesteringen van kleinschalige voedselproducenten.
- c. ... zorgt voor een inclusieve benadering geschoeid op gedragen aansprakelijkheid voor het beheer van hulpbronnen, voedselproductie, openbare aanbestedingen, stedelijke en landelijke infrastructuur en ruimtelijke ordening.
- d. ... gedecentraliseerde en daadwerkelijk democratische planningsprocessen in samenhang met relevante lokale overheden en autoriteiten bevordert.
- e. ... passende gezondheids- en hygiënevoorschriften bevordert, die niet discrimineren tegen kleinschalige voedselproducenten en -verwerkers die agro-ecologie beoefenen.
- f. ... beleid bevordert om de gezondheids- en voedingsaspecten van agro-ecologie en van traditionele medicijnen te integreren.
- g. ... ervoor zorgt dat pastorale veehouders toegang hebben tot weides, migratieroutes, waterbronnen en mobiele diensten zoals gezondheidszorg, onderwijs en veterinaire diensten die gebaseerd zijn op en in overeenstemming zijn met traditionele praktijken.



- h. ... zorgt voor de gebruiksrechten op de commons. Zorgt voor een zadenbeleid dat de collectieve rechten van boeren en inheemse volkeren garandeert, zodat ze hun eigen zaden kunnen gebruiken, uitwisselen, veredelen, selecteren en verkopen.
- i. ... jongeren aantrekt en ondersteunt om deel te nemen aan agro-ecologische voedselproductie door het bevorderen van toegang tot land en natuurlijke hulpbronnen, een eerlijk inkomen, en kennisuitwisseling en -overdracht.
- j. ... stedelijke en peri-urbane agro-ecologische productie ondersteunt.
- k. ... de rechten beschermt van gemeenschappen die in hun traditionele gebieden aan wildvangst, jagen en verzamelen doen, en het ecologische en culturele herstel van gebiedsgebonden tot hun vroegere staat van overvloed aanmoedigt.
- l. ... beleid implementeert dat de rechten van vissersgemeenschappen waarborgt.
- m. ... de 'Tenure Guidelines' van het Comité over Wereldvoedselzekerheid (CFS) en de 'Small-scale Fisheries Guidelines' van de FAO tot uitvoering brengt.
- n. ... beleid en programma's ontwikkelt en implementeert die het recht op een waardig leven voor landwerkers garanderen, waaronder echte landbouwhervorming en agro-ecologische training.

2. Kennisdeling

- a. Horizontale uitwisselingen (boer-tot-boer, visser-tot-visser, veehoeder-tot-veehoeder, consument-en-producent, etc.), en uitwisselingen tussen verschillende generaties en tussen verschillende tradities, met inbegrip van nieuwe ideeën. Vrouwen en de jeugd moeten een prioriteit zijn.
- b. Controle van mensen over agenda's, doelstellingen en werkwijze van onderzoek.
- c. Ervaringen systematiseren om te leren van, en voort te bouwen op het historische geheugen.

3. Erkenning van de centrale rol van vrouwen

- a. Vechten voor vrouwenrechten in alle aspecten van de agro-ecologie, inclusief werkers- en arbeidsrechten, toegang tot de commons, directe toegang tot markten en beheer van inkomsten.
- b. Programma's en projecten moeten vrouwen volledig betrekken in alle stadia, van de eerste formulering, tot planning en toepassing, met beslissingsbevoegdheden op alle niveaus.



*Boerin Hilde
van Dubbeldoel
aan het woord -
Boerenforum*

4. Lokale economieën bouwen

- a. Lokale markten voor lokale producten bevorderen.
- b. De ontwikkeling van alternatieve financiële infra-structuren, instellingen en mechanismes om zowel producenten als consumenten te ondersteunen.
- c. Voedselmarkten te hervormen door nieuwe relaties van solidariteit tussen producent en consument te bevorderen.
- d. Verbanden te ontwikkelen met de ervaringen van solidaire economie en participatieve garantiesystemen, wanneer dit toepasselijk is.

5. Onze visie op agro-ecologie verder ontwikkelen en verspreiden

- a. Ontwikkel een communicatieplan voor onze visie op agro-ecologie.
- b. Bevorder de gezondheids- en voedingsaspecten van agro-ecologie.
- c. Bevorder de gebiedsgronden benadering van agro-ecologie.
- d. Bevorder praktijken die jongeren in staat stellen de permanente regeneratie van onze agro-ecologische visie voort te zetten.
- e. Bevorder agro-ecologie als een belangrijk instrument om voedselverspilling en -verlies in het hele voedselsysteem te verminderen.

Tijs Boelens
op «allemaal
boer•in»
06-09-'15 -
Boerenforum



6. Bouw allianties

- a. Versterk en consolideer bestaande allianties zoals die met het Internationale Planningscomité voor Voedselsoevereiniteit (IPC).
- b. Verbreed onze alliantie met andere sociale bewegingen en publieke onderzoeksinstituten.

7. Bescherm de biodiversiteit en genetische hulpbronnen

- a. Bescherm, respecteer en waarborg het behoud van de biodiversiteit.
- b. Neem de controle over zaden en teeltmateriaal terug en voer gebruiksrechten in voor producenten om hun eigen zaden en dierenrassen te gebruiken, verkopen en ruilen.
- c. Stel zeker dat vissersgemeenschappen de meest centrale rol spelen bij het beheren van de zee en binnenlandse waterwegen.

8. De planeet afkoelen en aanpassen aan de klimaatverandering

- a. Zorg ervoor dat internationale instellingen en overheden agro-ecologie zoals in dit document gedefinieerd erkennen als een primaire oplossing voor het aanpakken van klimaatverandering, en niet “climate smart agriculture” of andere valse versies van agro-ecologie.
- b. Identificeer, documenteer en deel goeie ervaringen van lokale initiatieven op het gebied van agro-ecologie die gericht zijn op klimaatverandering.

9. Veroordeel en vecht tegen de coöptatie van agro-ecologie door bedrijven en instituties

- a. Bestrijd de pogingen van bedrijven en instellingen om agro-ecologie te gebruiken als middel om GGO's en andere valse oplossingen en gevaarlijke nieuwe technologieën te bevorderen.
- b. Leg de gevestigde zakelijke belangen bloot van corporaties die achter technologische oplossingen zitten zoals “climate smart agriculture”, zogenaamde “duurzame intensivering” en “fine-tuning” van industriële aquacultuur.
- c. Bestrijd de commodificatie en vermarkting van de ecologische voordelen van agro-ecologie.

We hebben agro-ecologie met vele worstelingen en vele initiatieven opgebouwd. We hebben het recht om het naar de toekomst te leiden. Beleidsmakers kunnen geen vooruitgang boeken met agro-ecologie zonder ons. Ze moeten onze agro-ecologische processen respecteren en ondersteunen in plaats van door te gaan met het ondersteunen van de machten die ons vernietigen.

We doen een beroep op onze medemensen om zich bij ons aan te sluiten bij de collectieve taak om gezamenlijk agro-ecologie op te bouwen als onderdeel van onze maatschappelijke strijd voor een betere wereld; een wereld die gebaseerd op wederzijds respect, sociale rechtvaardigheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en harmonie met onze Moeder Aarde.

VERKLARING VAN HET INTERNATIONALE FORUM
VOOR AGRO-ECOLOGIE, aangenomen in 2015 tijdens de
conferentie in Mali.



VERKLARING VAN HET INTERNATIONALE FORUM VOOR AGRO-ECOLOGIE 2015

Het Internationale Forum voor Agro-ecologie werd georganiseerd in het Nyéléni Center in Mali van 24 tot 27 februari 2015 door de volgende organisaties:

Coordination Nationale des Organisations Paysannes du Mali (CNOP Mali) als voorzitter, La Via Campesina (LVC), Movimiento Agroecológico de América Latina y el Caribe (MAELA), Réseau des organisations paysannes et de producteurs de l'Afrique de l'Ouest (ROPPA), World Forum of Fish Harvesters & Fish Workers (WFF), World Forum of Fisher Peoples (WFFP), World Alliance of Mobile Indigenous People (WAMIP) en More and Better (MaB).

De eerste Nederlandse vertaling van de Verklaring van het Forum werd uitgebracht door:



Deze «Nyéléni Verklaring» is de slotverklaring van het tweede Internationale Forum voor Agro-ecologie dat plaatsvond van 24 tot 27 februari 2015 in het Nyéléni Center in Mali. De verklaring vormt één van de basisteksten van de internationale beweging voor agro-ecologische landbouw.

Deze Vlaamse publicatie werd verzorgd door:



BELGIUM

Met de steun van

